

Gazeta Nowska

Abonament miesięczny w ekspedycji 90 groszy, z opłatą pocztową 98 groszy. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkod w zakładzie lub tem podobnych nie przewidzianych okoliczności, wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Od ogłoszeń pobiera się za 1-lam. wiersz 15 groszy. Reklamy przed dziełem ogłoszeń wiersz 35 groszy. — „Gazeta Nowska” wychodzi 1 raz tygodniowo a mianowicie w piątek. — Wydawca, drukiem i nakładem Władysława Wesółowskiego w Nowem (Pomorze). Prenumerata płatna zgóry. Ogłoszenia płatne natychm. Redaktor odpowiadz. Władysław Wesółowski, Nowe.

Nr. 49.

Nowe, sobota 9-go grudnia 1933 r.

Rok X.

Komunikat

POWIATOWEGO PRACOWNICZEGO KOMITETU POZYCZKI NARODOWEJ.

Powiatowy Pracowniczy Komitet Pożyczki Narodowej w Świeciu przypomina wszystkim subskrybentom Pożyczki Narodowej, że z dniem 5-go grudnia 1933 r. upłynął termin płatności III raty.

Subskrypcja Pożyczki Narodowej dała także i w tutejszym powiecie imponujące wyniki, jednak dzieło ostatecznie ukończone zostanie dopiero z chwilą wpłacenia ostatniej raty.

Komitet zwraca się zatem do wszystkich subskrybentów z usilną prośbą o ścisłe dotrzymanie terminu płatności III raty.

Sprawa placów niezabudowanych.

Zwracamy jeszcze raz uwagę na złożenie deklaracji i to do dnia 10 grudnia b. r. w sprawie placów niezabudowanych względnie niedostatecznie zabudowanych. Po myśli rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 kwietnia 1927 r. za place budowlane uważa się wszelkie place z gruntu, nadające się do zabudowania i położone przy wszystkich ulicach, placach, objętych prawomocnym planem zabudowania.

Formularze deklaracji otrzymać można w Urzędzie Skarbowym w Świeciu.

Poczta w dniu 31 grudnia

Jak się dowiadujemy Urząd Telegraficzny w dniu 31 grudnia b. r. czynny będzie bez przerwy aż do godziny 2-giej w nocy. W tym dniu będzie miał każdy możliwość składać życzenia noworoczne każdego czasu i to telefonicznie lub telegraficznie.

Zniżka oprocentowania

w instytucjach kredytowych a lokaty długoterminowe.

Na tle obniżki stopy dyskontowej w Banku Polskim i spodziewanej w związku z tem redukcji oprocentowania w bankach i kasach oszczędności, sfery gospodarcze wskazują, że momenty te zwiększą rozpiętość, jaka istnieje między stopą procentową na naszym rynku pieniężnym, a stopą procentową na rynku kapitałowym. Ta ostatnia utrzymuje się wciąż jeszcze na wysokim poziomie, czego dowodem jest znaczna rentowność listów zastawnych i walorów państwowych. Zwiększenie tej rozpiętości przez obniżenie oprocentowania lokat na rynku pieniężnym może jednak mieć dodatnie skutki. Mianowicie zmniejszenie atrakcyjności lokat krótkoterminowych może pociągnąć za sobą przesunięcie części środków pieniężnych na bardziej atrakcyjny rynek kapitałowy. W konsekwencji może to dać ze wszechmiar pożądane obniżenie długoterminowej stopy procentowej, a więc zbliżyć nas do celu, który nie został rok temu osiągnięty innymi środkami. Pomimo bowiem dokonanego w tym czasie ustawowego obniżenia maksymalnej stopy procentowej listów zastawnych, wskutek obniżenia się ich kursów, zachowały one nadal niezmienną i bardzo wysoką rentowność.

„Tydzień Miłosierdzia”. Szkoły policyjne w Stanach Zjednoczonych.

W „Tygodniu Miłosierdzia” od 10—17 b. m. Stow. Pań św. Wincentego a Paulo apeluje do społeczeństwa naszego miasta o składanie dla biednych starych rzeczy, jak bielizny, ubrań, obuwia i t. p.

Powyższe przedmioty oddawać można u przewodniczącej p. Borkowskiej i w Plebanji.

Komunikat.

Podaje się do wiadomości, że instruktor osadniczy Pomorskiej Izby Rolniczej inż. Czekala urzęduje w każdą drugą sobotę miesiąca w Nowem w Rolniku. Załatwia wszelkie sprawy rolników i osadników.

Podatki płatne w grudniu.

W miesiącu grudniu b. r. płatne są następujące podatki:

1. Do 15 grudnia płatna jest zaliczka miesięczna na państwowy podatek przemysłowy w wysokości obrotu, osiągniętego w listopadzie b. r. przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kat. i przemysłowe od I—V kat., prowadzące prawidłowe księgi handlowe, oraz przedsiębiorstwa sprawozdawcze.

2. Do 15 grudnia — czwarta rata zryczałtowanego podatku przemysłowego od obrotu, osiągniętego w 1933 r.

3. W ciągu 7 dni od daty potrącenia państwowy podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę wraz dodatkiem kryzysowym.

4. Do 5 grudnia — czwarta rata kwartalna różnicy w podatku dochodowym z tytułu kumulacji wraz dodatkiem kryzysowym.

5. Do 15 grudnia — zaliczka miesięczna na poczet nadzwyczajnego podatku od niektórych zajęć zawodowych, w wysokości należnej od dochodu, osiągniętego w listopadzie b. r. przez komorników, pisarzy hipotecznych i rejentów.

W grudniu upływa termin ostateczny wykupywania świadectw przemysłowych na rok 1934 przez poszczególne przedsiębiorstwa.

Ponadto w grudniu płatne są podatki odroczone, rozłożone na raty, których termin płatności przypada w tym okresie oraz te podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem w grudniu br.

Czy pszczoły orientują się w czasie?

Oddawna interesowali się już entomologowie kwestią, czy pszczoły orientują się w czasie. Szereg przeprowadzonych ostatnio doświadczeń dał odpowiedź potakującą na powyższe pytania.

Doświadczenie polegało na tem, iż w opuszczonej sztolni salin umieszczano codzień o jednej i tej samej godzinie kilka naczyń z syropem. Obrano jako miejsce zbiórki dla pszczół saliny pota, aby wykluczyć z pośród czynników mogących wpłynąć na i przylot słońce i wahanie temperatury. Okazało się, iż pszczoły przylatywały codzień ściśle o jednej i tej samej godzinie, aby wziąć udział w przygotowanej dla nich uczcie. Doświadczenia przeprowadzane z zegarkową punktualnością w ciągu kilku miesięcy nie zawiodły. W ten sposób stwierdzono, iż pszczoły zdają sobie sprawę z biegu czasu i orientują się co do godziny.

Walka z przestępczością jest trudnym zawodem, do którego przygotowują się adepci w ciągu długoletnich studiów. Najlepsze pod tym względem szkoły fachowe istnieją w Stanach Zjednoczonych. Obok 16 szkół policyjnych, stojących tam na wysokim poziomie, znajduje się w Nowym Yorku wyższe studium policyjne, zasługujące w całej pełni na miano uniwersytetu kryminologicznego. Do tej wyższej szkoły uczęszcza 2.100 słuchaczy. Z kryminologią zapoznaje ich teoretycznie i praktycznie 230 specjalistów. Profesorami są przeważnie sędziowie najwyższych instancji, wybitni grafologowie, lekarze i chemicy. Szkoła posiada też własne muzeum celem dania uczniom okazji zapoznania się z wszelkimi wynalazkami, wchodzącymi w zakres kryminologii. Jednym z warunków przyjęcia do wyższej szkoły policyjnej jest conajmniej jednoroczny pobyt kandydata w N. Yorku i znajomość tamtejszych stosunków. Wiek kandydata nie powinien przekraczać 29 lat, a jego waga musi wynosić conajmniej 70 kg. Po ścisłym przeegzaminowaniu fizycznej i umysłowej sprawności kandydata, bierze się jeszcze dla pewności odcisk palca. A nuż byłby to wilk w owczej skórze, a więc — przestępca? Uczniowie muszą po mistrzowsku opanować zasady walki japońskiej dziu-dzitsu, a z drugiej strony znać prawo karne niegorzej od sędziów śledczych. Po kilku latach uciążliwych studiów i ćwiczeń fizycznych adept uzyskuje prawo noszenia broni, otrzymuje przydział i... zostaje wyznaczony na stanowisko zwykłego policjanta, kierującego ruchem ulicznym na przedmieściu.

Żarówka narzędziem tępienia owadów.

Żarówka znalazła nowe zastosowanie w Anglii. Zwykła żarówka zostaje okryta gęstą siatką drucianą, przez którą przepływa prąd o natężeniu 4000 wolt. Owady, przyciągnięte światłem, przylatują całemi rojami i w zetknięciu z siatką giną „śmiercią elektryczną”. Żarówki takie umieszcza się w ogrodach owocowych i w oranżeryjach. Doświadczenia wykazały, iż tam, gdzie „łapka elektryczna” funkcjonuje, ulega uszkodzeniu przez owady i robactwo tylko 8 do 10 proc. owoców, wówczas gdy zwykle 24 do 28 proc. owoców zostaje zniszczonych. „Łapki elektryczne” są też bardzo użyteczne na lotnisku, gdzie umieszcza się je na tarasach i werandach.

W głębinach oceanów pulsuje życie.

Do portu w Bostonie powrócił po dwuletniej podróży naukowej okręt „Atlantis”. „Atlantis” spędził ten czas na Atlantyku, w zachodniej jego części. Tutaj ekspedycja naukowa badała przy pomocy specjalnych aparatów przejawy życia w głębinach morskich. Wyniki badań przeszły wszelkie oczekiwania uczonych: okazało się, iż w największych nawet głębinach pulsuje życie roślinne i zwierzęce. Okazało się również, iż światło słoneczne dociera tam, gdzie, jak się dotąd zdawało, panuje mrok. Biolog amerykański G. L. Clarke stwierdził przy pomocy komórki fotoelektrycznej, iż promienie ultrafioletowe przenikają aż do samego dna morskiego i one to umożliwiają rozwój fauny i flory morskiej na tych głębokościach.

Jak odbił się kryzys gospodarczy na wpływach skarbowych?

Dotychczas brak było dokładnej analizy dotyczącej wpływu obecnego kryzysu na kształtowanie się dochodów skarbowych. Obecnie lukę tę wypełnił Instytut Badania Konjunktur Gospodarczych i Cen, który w drodze drobiazgowej analizy doszedł do bardzo ciekawych wniosków.

Stwierdził on przede wszystkim, że kryzysowy spadek wpływów z podatków i monopolu wyniósł — jeśli porównać stan z r. 1929 ze stanem z pierwszej połowy 1933 r. po wyeliminowaniu sezonowości — 40 proc. Jest objawem charakterystycznym, że podczas gdy kryzysowy spadek w produkcji przemysłowej zaczął się już w połowie 1929 r., a od jesieni tego roku przybrał szybkie tempo, wpływy skarbowe zareagowały stosunkowo późno na pogorszenie konjunktury, bo dopiero w pierwszym kwartale 1930 r. zaczęło się ich kurczenie w dużych rozmiarach.

Kryzysowy spadek wpływów skarbowych, który zaczął występować w niektórych dziedzinach w 1929 r., w ciągu 1930 r. stopniowo rozpowszechnił się i na początku 1931 r. objął już wszystkie źródła wpływów a to z podatków i monopolu. Najsilniejszy spadek wykazały wpływy celne — prawie o 75 proc., odpowiednio do spadku przywozu wogóle, a w szczególności przywozu gotowych wyrobów przemysłowych, grających przede wszystkim w obciążeniu cłem większą rolę od surowców, których import wagowo nie zmniejszył się przeważnie w tym stopniu. Spadek dochodu z cel był szczególnie gwałtowny w latach 1930/31, trwał zaś nieprzerwanie do końca 1932 r. i dopiero w r. 1933 nastąpiło zatrzymanie spadku, a nawet lekki wzrost wpływów z cel.

Następną grupę stanowią wpływy, związane z tempem ogólnych obrotów. Wpływy te, a mianowicie z opłat stemplowych i z podatku przemysłowego, spadły do połowy. Szczególnie regularny przebieg wykazują w tym spadku opłaty stemplowe. Jest to grupa wpływów silnie związanych z obrotami gospodarczymi. Objaw ten występuje w sposób automatyczny, nie zaś na podstawie wymiaru, tak że różne opłaty uiszczano przy pomocy znaczków stemplowych odpowiadają ściśle obrotom gospodarczym. Spadek wpływów w tym zakresie trwa do pierwszego kwartału r. b., poczem zostaje utrzymany na tym poziomie. Wpływy z podatku przemysłowego wykazują, po usunięciu bardzo silnych wahań sezonowych, dość dużą regularność spadku, trwającego z pewnymi przerwami do trzeciego kwartału r. b.

W stopniu zbliżonym do tej grupy zmniejszyły się wpływy z opodatkowania spożycia napojów alkoholowych. Wpłaty monopolu spirytusowego zmniejszyły się do połowy, wpływy z podatku od piwa — mimo podniesienia stawek podatkowych — w końcu 1931 r. — spadły przeszło o 40 proc.

Mniej niż inne skurozyły się dochody, jakie czerpie państwo z opodatkowania pozostałych artykułów spożycia, ze sztywnych podatków bezpośrednich, a także z podatku dochodowego. Wpływy z podatku dochodowego zmniejszyły się o 32 proc. Z podatków bezpośrednich o sztywnym wymiarze, podatki gruntowe wykazały spadek wpływów, który w bieżącym roku osiągnął około 15 proc. Podatki spożywcze od artykułów innych niż

napoje alkoholowe nie spadły więcej niż o 20 pr. W tym stosunku mianowicie obniżyły się wpływy z podatku od cukru, głównej pozycji wśród akcyz, o 13 proc. zmniejszyły się wpłaty monopolu tytoniowego, o 12 proc. wpływy z podatku od olejów mineralnych, wzrosły zaś głównie dzięki podniesieniu ceny monopolowej względnie stawki podatkowej wpłaty monopolu solnego i podatku od drożdży.

Spadek wpływów z podatków i monopolu w 1932 r. odbywał się już w wolniejszym tempie, a w końcu 1932 r. i na początku r. b. prawie ustał, co pozostaje w ścisłym związku ze stabilizowaniem się produkcji, obrotów i spożycia.

Obniżyły się jeszcze w ciągu pierwszego półrocza r. b. wpływy z podatku od cukru i wpłaty monopolu tytoniowego, jednak wobec ustabilizowania się spożycia tych artykułów, i w tych grupach — zdaniem Instytutu Badania Konjunktur — nastąpić musi ustalenie się sum wpływów skarbowych. W ten sposób okres przejściowy, oddzielający ustalenie się rozmiarów działalności gospodarczej od ustalania się wpływów skarbowych już się kończy. Jeśliby więc nie wystąpiły w przyszłości nanowo objawy deflacyjne, można zgodzić się z opinią Instytutu proces kurczenia się wpływów skarbowych uważać za zakończony.

I istotnie w trzecim kwartale r. b. zauważyć się daje tendencja w kierunku zmniejszenia się deficytu budżetowego a to w drodze obniżenia się wydatków przy ustabilizowanych dochodach. Wpływy skarbowe z podatków i monopolu osiągnęły już w większości pozycji stabilizację, w niektórych zaś nawet nieco się podniosły, tak, że suma wpływów z głównych źródeł po wyeliminowaniu wpływu sezonowości, wykazuje wzrost z 371 do 384 milionów zł. Wzrost ten wystąpił w podatkach bezpośrednich o sztywnym wymiarze (gruntowych, od nieruchomości), w wpłatach monopolu tytoniowego oraz w wpływach z podatku dochodowego.

W październiku r. b. wystąpił nawet poważny wzrost wpływów skarbowych z podatków i monopolu. Zmniejszenie się wpływów wykazały tylko podatki gruntowe, podatek od nieruchomości, podatek od piwa, od olejów mineralnych i monopol spirytusowy.

M. G.

Prawdziwy górnośląski

Wegiel

opatowy i kowalski

brykiety

poleca

„ROLNIK” w Nowem

Spółdz. z ogr. odp.

STARE PODKLADY ZAMIAST BENZYN.

Zarząd kolei czeskosłowackich dokonywa prób zastąpienia benzyny gazem drzewnym jako środkiem napędowym przy wagonach motorowych. Gaz drzewny jest o wiele tańszy od benzyny i daje się łatwo wytwarzać z odpadków drzewnych. Obecnie dla tego celu używa się w Czechosłowacji nawet stare podkłady kolejowe. rozmontowane. Jest to surowiec bardzo tani.

Filmy dla murzynów pod cenzurą.

Film posiada w dobie obecnej doniosłe znaczenie kształtujące, propagandowe, a nawet wychowawcze. W Rosji Sowieckiej te trzy czynniki podciągnięto pod jeden mianownik komunizmu, a cenzura nie przepuści żadnego obrazu, któryby nie odpowiadał idei bolszewickiej. Podobnie zaczyna postępować ostatnio cenzura filmowa w Niemczech, oceniając filmy z hitlerowskiego punktu widzenia. Ogólnie jednak cenzor filmowy wycina sceny godzące w moralność. Lecz i pod tym względem cenzura nie jest wszędzie jednolita. A już zupełnie tracą głowę cenzorzy, oceniający filmy przeznaczone dla narodów niecywilizowanych. Jak trudno np. ustalić co jest odpowiednie dla murzynów, a czego nie należy im pokazywać. Do niedawna więc wysyłano do Afryki filmy zwykle, produkowane w Stanach Zjednoczonych, które oglądamy w Europie w tańszych kinoteatrach. Skutki nie dały na siebie długo czekać. W każdym raporcie do swych władz w metropolii gubernatorzy angielscy donosili z Afryki o przerażającym spustoszeniu moralnym, szerzącym się wśród murzynów, którym pokazywano na filmie, jak biały człowiek kradnie, upija się, traci pieniądze, a biała kobieta zabija, lub jest przyczyną występku mężczyzny. Tymczasem w szkołach rządowych i misjonarskich wpaja się murzynom szacunek dla białej rasy, tłumaczy się im, że biali ludzie są najmądrzejsi, najszlachetniejsi i że tylko oni „jak uczy historia” potrafią przewodzić światu.

Licząc się z raportami gubernatorów w Afryce, wydział kolonialny dla kinoteatrów postanowił roztoczyć baczniejszą uwagę nad filmami, przeznaczonymi dla murzynów. Słusznie przytem obliczają Anglicy, że liczba (38) kin w kolonjach afrykańskich podwoi się w najbliższym czasie i zło mogłoby przybrać jeszcze większe rozmiary, godząc nawet w podwaliny imperium brytyjskiego. Równocześnie gubernator Ugandy wydał zakaz wyświetlania dotychczasowych filmów, a za jego przykładem mają pójść i inni. Ponadto zarząd kolonialny angielski obiecał wytwórnim filmowym wysokie subwencje na cele realizacji filmów pedagogicznych, specjalnie przeznaczonych dla Afryki. Murzyni będą więc w przyszłości oglądać na ekranie tylko filmy, sławiające i obrazujące wyłącznie dobre strony i cechy białych.

SEX-APPEAL I RADJOAKTYWIZM.

W Paryżu obudziły duże zainteresowanie demonstrowane przez A. Givélet'a emanacje radioaktywne, które wydziela — zdaniem jego — każdy człowiek. Skonstruowany przez wynalazcę bardzo czuły galwanometr wskazuje natężenie emanacji radioaktywnych danej osoby. Zdaniem p. Givélet'a źródłem najsilniejszych emanacji są ręce. Tak zwany sex-appeal jest według Givélet'a niczem innym jak „biologiczną radioaktywnością” danego osobnika. Największy wpływ na stopień sex-appealu ma wywierać stan zdrowia danego osobnika. Największą rezerwę radioaktywności posiadają jakoby palce i amatorzy mocnej herbaty, pozbawieni jej są natomiast alkoholicy.

CZY WIECIE, ŻE...

— Na wyspie św. Heleny, w Longwood, otwarto w obecności gubernatora muzeum Napoleona.

— Słynny wynalazca i uczonec Marconi odwiedził Mukden, stolicę Mandżukuo.

— W Stanach Zjednoczonych ma być wybudowanych 2000 portów lotniczych dla komunikacji pasażerskiej.

— Roczna produkcja zapalek w Czechosłowacji wynosi 15.000 ton, co w przeliczeniu na pudełko daje cyfrę 1.2 miljarde, z tej zaś liczby 3/4 miljarde, zostaje w kraju, a reszta idzie na eksport.

POCIĄG Z GŁOŚNIKAMI.

Brukselskie biuro turystyczne zorganizowało tego lata pociąg specjalny do Rzymu. Aby dać możliwość pasażerom wysłuchania opisu miejscowości i miast, przez jakie pociąg przejeżdżał, założyła w pociągu z polecenia Biura Turystycznego firma Philips mikrofony ze wzmacniaczami. W dwunastu wagonach założono 84 głośniki, po jednym w każdym przedziale, połączone z mikrofonem, wzmacniaczem. Instalacja okazała się w czasie jazdy bardzo praktyczną i użyteczną.

SEGREGATORY

kwart i foljo i skoroszyty poleca po cenach niskich
W. Wesolowski.

Ultrakrótkofalowa telefonja.

Gdy Henryk Hertz przeprowadzał w r. 1886-87 swoje słynne doświadczenie nad zjawiskami elektromagnetycznymi, posługiwał się przytem falami o długości 30 cm., a więc falami krótkimi. Przy praktycznym zastosowaniu telegrafu bez drutu stosowano z początku fale o większej długości, a mianowicie 20.000 i 30.000 mtr., stopniowo tylko zaczęto przechodzić do posilkowania się falami krótszemi. Ostateczne przejście do fal krótkich dokonało się dopiero z chwilą, gdy się przekonano, że nawet na dalsze dystanse można się posługiwać falami o 100 mtr. i mniejszej nawet długości z tym samym skutkiem co falami długimi.

Dzisiaj weszły w użycie fale krótkie, te same, które swego czasu używał Hertz, a w laboratorium doświadczalnym Philipsa w Eindhoven przeprowadzane są obecnie próby z zastosowaniem w telefonii bezdrutowej fal ultrakrótkich nie dłuższych nad 1 metr, przyczem okazało się, iż jakoś i czystość rozmów nie pozostawia nic do życzenia.

Do doświadczeń tych używa się nie zwykłych cewek ale t. zw. magnetronów, cewek oscylacyjnych, wystawionych na działanie silnego pola magnetycznego. Specjalna konstrukcja i sposób włączania pozwalają na ustawienie magnetronów równolegle, przez co osiąga się duży stopień aktywności.

Mówiący zegar.

Wstępem do wynalazku maszyny, która na żądanie będzie mogła odczytać nam gazetę, jest „zegar, który mówi”, zainstalowany obecnie w Obserwatorium w Paryżu. Posiadacz telefonu łączy się z Obserwatorium i otrzymuje wypowiedzianą dokładną godzinę: np. 6-tą 27 minut, 10 sekund. Techniczna konstrukcja mówiącego zegara przedstawia się bardzo pomysłowo i interesująco. Na wielkim kole rozpięty jest film dźwiękowy z „nagadaniem” 24-ema godzinami 60-cioma minutami i sekundami. Na wszystkie zapowiedzi pada kolejno promień świetlny, a przy pomocy oka fotoelektrycznego zamieniony zostaje na dźwięki. Koło wprawiana jest w ruch przy użyciu zegara astronomicznego i zaczyna „mówić” w tej samej chwili, gdy abonent informuje się o godzinę.

NA ŚWIĘTA
najlepszą

pszenną mąkę

„Aviator - Patent”

(cesarska)

„G. G. 100”

(kaszowata)

„Alfa”.

Mąka żytnia — kaszka pszenna — mak.

„ROLNIK” w Nowem

Spółdz. z ogr. odp.

UROCYSTOŚCI PRODUKCJI WINA W BURGUNDJI.

W tych dniach rozpoczęte zostały w Burgundji wielkie uroczystości produkcji wina, w związku z targami gastronomicznymi w Dijon. W Beaune rozpoczęta została sprzedaż słynnych win, która odbywa się drogą licytacji i, zgodnie z tradycją, przy blaskach świec woskowych. Ukonstytuowany został specjalny komitet ekspertów, którzy orzec mieli o jakości wina ze zbiorów tegorocznych. Według wyroku jury, tegoroczne zbiory wina burgundzkiego nie odznaczają się wielką obfitością, natomiast jest ono doskonalej wprost jakości, co spowoduje niewątpliwie wyższe cen. Przyczynią się do tego także i perspektywy eksportu znacznej ilości wina do Ameryki.

Pamiętkowy most w Paryżu.

Każdy turysta zwiedzający Paryż zna piękny most na zachód od Luwru, rzucony przez Sekwanę, a noszący nazwę Pont Royal. Most ten dzisiaj zajmuje ze swoimi szerokimi filarami zbyt dużo miejsca i tamuje ruch na rzece. To też zarząd miejski i inżynieria wodna domagają się usunięcia go i zastąpienia konstrukcją nowoczesną. W obronie historycznego mostu stanęła jednak komisja ochrony zabytków starego Paryża i postawiła wniosek o uznanie mostu jako pamiętki historycznej i architektonicznej.

Most datuje się z okresu panowania Ludwika XIV. Król Słońce był pewnego razu świadkiem tragicznej sceny wyrócenia się promu, który przewoził w tem miejscu ludzi na drugi brzeg Sekwany. Wraz z promem poszło na dno i utonęło kilkanaście osób. „Nie mogę pozwolić na to, aby moi poddani tonęli jak psy. Niechaj zbudują most w tem miejscu”. Rozkaz króla został wykonany w ten sposób, iż z początku przetrzuciono przez Sekwanę most drewniany, a w r. 1864 zastąpiono go konstrukcją znanego już i sławnego architekta Mansard'a.

CHINY ZAMYKAJĄ SIĘ DLA FILMÓW,
w których rasa żółta jest wyśmiewana lub też przedstawiona w świetle niekorzystnem. Filmy pochodzenia europejskiego lub amerykańskiego ujawniające takie tendencje, gdy chodzi o przedstawicieli rasy żółtej, nie będą w Chinach tolerowane a cenzura chińska będzie oceniać ich prawomyślność rasową bardzo ostro.

Szkoła Powszechna

w Nowem

urządza 10 grudnia 1933 r. o godz. 5-tej
po południu na sali p. Borkowskiego

WIECZOREK GWIAZDKOWY,

na który niniejszem zaprasza.

Program:

I.

1. Powitanie gości.
2. Śpiew: „Cicha noc”.
3. Deklamacja: „Godzina cudów”.
4. Śpiew: „Przybieżeli do Betlejem”.
5. Deklamacja: „W nockę Jezusową”.
6. Śpiew: „Ach ubogi żłobie”.
7. Ćwiczenia rytmiczne: „Muzykanoci”.
8. Ćwiczenia rytmiczne: — klasa III a.
9. Solo fortepianowe: „Kolędy”.
10. Ćwiczenia rytmiczne: „Koło mego ogródeczka”.
11. Ćwiczenia rytmiczne: „Hej, hej, ulani”.

II.

Przedstawienie:

„Choinka sierot”.

Ceny miejsc: 0,99 zł, 0,49 zł, 0,30 zł.

Generalna próba dla dzieci
dnia 9. XII. 1933 r. o godz. 3³⁰ po poł.

Wstęp 20 gr.

Fr. Tytułski, kier. szk.

NAKAZY ZAPŁATY

można nabyć w księgarni

W. Wesółowski.

KALENDARZ MARJAŃSKI

na rok 1934 poleca

W. Wesółowski.

Z OKAZJI ZBLIŻAJĄCYCH SIĘ SWIAT

poleca

Likiery

Wina

Koniaki francuskie i kraj.

Rumy

Araki

na które w czasie gwiazdkowym udzielam

10% rabatu.

Podarki gwiazdkowe, artykuły kosmetyczne, perfumy, wody kolońskie, kasetki kombinowane od 1,— zł począwszy i mydła toaletowe w wielkim wyborze.

Najtańsze źródło zakupu wszelkich towarów kolonialnych i delikates.

Juljan Borkowski
Nowe.

Papier do pisania

kasetki i blokpost w pięknym wyborze poleca
W. Wesółowski.

DRUKI

wykonuje szybko i starannie

DRUKARNIA

W. Wesółowski

Nowe, ul. Gdańska nr. 19

— Telefon 11 —

HANDLOWE

Popierajcie prasę

polską

i ogłaszajcie się

w

„GAZECIE

NOWSKIEJ”.

Przybory do skrzypiec

poleca

W. Wesółowski.

Na gwiazdkę polecam po znacznie niższych cenach:

Odzież dla dzieci: Jazki i polowery, ubranka i sukienki więzione. — Obuwie, kalosze i śniegowce. Wełniane getry, rękawiczki i pończochy, czapki, berety i szale, trykotaże i bieliznę.

Wszelka galanterja i towary drobne bezkonkurencyjnie tanio!

Torebki wizytowe najnowsze fasony, rękawiczki, szelki, krawaty, pantofle i bambosze, parasole i laski. — Obrusy, serwety, narzutki, makaty firany i dywany.

Ubrania męskie, smokingi, płaszcze, kurtki kozuchowe i skórzane. — Konfekcja damska, męska i dziecięca bajecznie tanio.

Rynek nr. 25

W. JAŹDŹEWSKI, Nowe
BŁAWATY. KONFEKCJA. GALANTERJA. OBUWIE.

Telefon nr. 15

M. Śliwiński Handel towarów kolonialnych i wódek **Nowe** Grudziądzka 2
poleca po najtańszych cenach naróżnik w rynku

dziennie świeżo paloną kawę — kakao — herbatę — rodzynki — migdały — orzechy — olejki i proszki do pieczenia; oraz wszelkie w zakres wchodzące artykuły spożywcze.

Zarazem: wszelkie mydła toaletowe pierwszej jakości i do prania, oleje jadalne i do maszyn, świece, smary na osie i t. d.

Szczególną uwagę zwracam na niższe ceny moich zapasów:

Rumów, araków, najrozmaitszych koniaków, wszelkich gatunków likierów, oraz win krajowych i zagranicznych.

DETAIL.

Dla odsprzedających ceny niższe.

HURT.

Nadzwyczajne Walne Zebranie

Stowarzyszenia Opieki nad Młodzieżą

odbędzie się dnia 13 grudnia b. r. o godzinie 20-tej w „Domu Hallera”.

Porządek obrad:

1. Zagajenie.
2. Zmiana statutu.
3. Wolne głosy.

W razie nieprzybycia koniecznej dla dokonania zmiany statutu ilości członków, odbędzie się w myśl § 13 statutu drugie walne zebranie w dniu 20-go grudnia 1933 r. o godzinie 20-tej z tym samym porządkiem obrad.

Zarząd.

Polecam na gwiazdkę:

dziennie świeżo marcepany oraz pierniki, herbatniki i wyroby czekoladowe w wielkim wyborze. — — — Ceny niższe.

Cukiernia Weiss'a.

Od dnia 7. XII. do 25. XII. 1933 r. w święta i w niedziele wielkie kostkowanie.

Niniejszem podaje się do wiadomości, że p. Antoni Jaszke nie jest

mistrzem szewskim.

Cech szewski Nowe
(—) Pater.

Pocztówki świąteczne

w wielkim wyborze poleca
W. Wesółowski.

Pamiętniki

Albumy do pocztówek
i naklej. fotografii

Koronki pap.

Serwetki i serwetki do tort

POLECA

W. Wesółowski.

Kalendarze terminowe

i w bloczkach na rok 1934
poleca

W. Wesółowski.

Na gwiazdkę.

Wielki wybór!

Niskie ceny!

Najtańsze źródło zakupu!

TOWARY KOLONJALNE: kawa — herbata — kakao — olej jadalny — orzechy — pierniki — migdały — rodzynki. Artykuły kosmetyczne: woda kolońska, perfumy, mydła toaletowe, kremy, pudry i pasty do zębów. Mydła toaletowe w ozdobnych kartonach.

Odzoby choinkowe jak: lameta, ognie zimne, świeczki, kulki i czubki na choinkę po najniższych cenach.

H. Kraszucki

Drogerja Centralna i skład kolonialny :-: Nowe, Rynek nr. 31 i Plac św. Rocha nr. 4.

NASZ DODATEK ILUSTROWANY

NIEDZIELA, 10 GRUDNIA 1933 R.

Historyczna fotografia

W Warszawie w roku 1920, Marszałek Piłsudski wita ówczesnego Nuncjusza Apostolskiego msgr. Rattiego — dziś Ojca św. Piusa XI.

Wystawa „Książki polskiej zagranicą“

Onegdaj odbył się w prywatnych apartamentach p. ministra Spraw Zagranicznych pierwszy pokaz eksponatów przeznaczonych na wystawę „książki polskiej zagranicą“ (w językach obcych). Na zdjęciu P. Prezydent Rzplitej i Pani Prezydentowa Mościcka na wystawie w towarzystwie p. ministra Spraw Zagranicznych J. Becka i jego małżonki

Sprowadzenie do Warszawy zwłok ś. p. por. Józefa Mączki

W ubiegłą środę przewieziono do Warszawy zwłoki poety legjonowego ś. p. por. Józefa Mączki. Na dworcu wschodnim oczekiwali: rodzina ś. p. por. Mączki, komendant garnizonu ppłk. Szajewski, delegacje kół pułków legjonowych z gen. Kollataj-Szrednickim, gen. R. Górecki, ppłk. dypl. Mniszek, poczty sztandarowe organizacyj b. wojskowych oraz towarzysze broni 2 pułku ułanów 1. p. Honory wojskowe prochom ś. p. por. Mączki oddała przybyła na dworzec kompania 36 pułku ze sztandarem i orkiestrą. Na zdjęciu wynoszenie trumny ze zwłokami ś. p. por. Józefa Mączki. W pogrzebie wzięli udział poza rodziną zmarłego: reprezentant Marszałka Piłsudskiego p. wicemin. gen. Sławoj-Składkowski, minister dr. Zarzycki, wiceminister Sejmu dr. Polańiewicz, generałowie: Rydz-Smigły, Górecki, Wieniawa-Długoszewski i inni, przedstawiciel Akademii Literatury Kaden Bandrowski, delegacje kół żołnierzy b 2-go pułku ułanów leg. pol., 2 p. szwoleżerów rokitańskich, Związku Legjonistów, P. O. W., K. N. S, kół pułkowych, delegacje pułków garnizonu warszawskiego, poczty sztandarowe związków b. wojskowych. Na zdjęciu z lewej kondukt żałobny na placu Teatralnym.

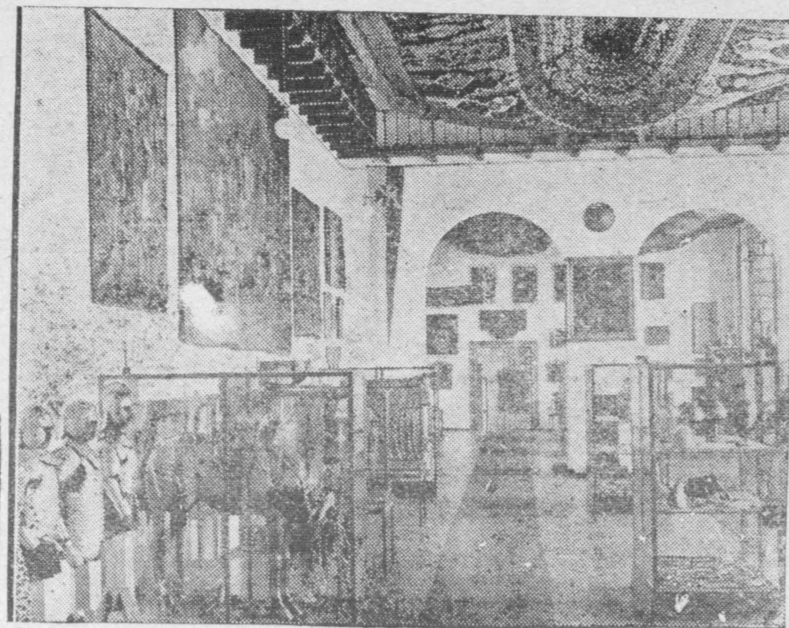

Obrzymia skocznia narciarska

W miejscowości Sollefteå w Szwecji gdzie w lutym roku przyszłego odbędą się międzynarodowe zawody narciarskie, zbudowano skocznia, pozwalającą na skoki do 90 metrów długości. Na zdjęciu — skocznia widziana z miejsca startu.

Wystawa zabytków z czasów królów Stefana i Jana III

W ub. środę odbyło się w Muzeum Wojska w Warszawie uroczyste otwarcie wystawy zabytków z czasów królów Stefana i Jana III, zorganizowanej przez komitet obchodu 250-lecia odsieczy Wiednia i 40-lecia urodzin Batorego. Na zdjęciu główna sala wystawy z zabytkami z czasów króla Jana Sobieskiego.

W święto Niepodległości

Komenda Naczelna P. O. W. na ćwiczeniach w roku 1917. Od lewej: J. Jędrzejewicz, J. Gąsiorowski, śp. Opielński (nad nim śp. Denhoff-Czarnocki), W. Jędrzejewicz, B. Miedziński, Komendant Pilsudski (nad nim W. Horyd), stoi H. Krok-Paszkowski.

Międzypaństwowe zawody piłki nożnej Polska-Niemcy

W niedzielę na stadionie w Berlinie rozegrany został w obec 50-tysięcnej publiczności pierwszy międzynarodowy mecz piłki nożnej pomiędzy Polską a Niemcami. Zawody przyniosły po niesłuchanie ciekawej, żywej i emocjonującej walce nieznacznie zwycięstwo drużynie niemieckiej w stosunku 1:0. Bramka decydująca strzelona została dosłownie w ostatniej minucie gry. Naogół walka była równa, przyczem w drugiej połowie meczu polacy mieli nawet pewną przewagę. Na zdjęciu drużyna polska na boisku berlińskim.

NOWOŚCI 1933 r.

Gwiazdkowe:

- Grodziska-Czechowska W. — PRZYGODY BASI i KRZYSIA dla dzieci młodszych, w opr. 3,—
- Buyno-Aretowa M. — KOLEDZY, opowiadanie dla młodzieży w opr. 4,50
- Horoch L'esłowa J. — NA PRZEŁAJ PRZEZ ŚWIAT powieść dla młodzieży 3,60 w opr. 4,80

Powieści:

- Grey Zane — PRAWO PUSTYNI, Czerw. Ks. Nr. 22 5,20 w opr. 7,20
- Reytan J. — KTO WINIEN w opr. 5,—

Ely Culbertson — JAK GRAĆ W BRYDZA.

Książka w sposób nadzwyczaj jasny i systematyczny przedstawia z międzynarodowymi metodami i zasadami tej wsławniej gry. Nadaje się tak dla graczy średnich, jak i dla mistrzów — wszystkim da bowiem niezawodne systemy licytacji. w opr. płóc. zł 15,—

**WYDAWNICTWO M. ARCTA
W WARSZAWIE**

Nowy gabinet francuski

Nowy gabinet francuski. W pierwszym rządzie, od lewej: Minister kolonii D. L'imier, minister marynarki wojennej Sarrant, premier Chautemps, minister spraw zagranicznych Paul Boncour.

Otwarcie wystawy przeciwgruźliczej w Warszawie

Odniedaj w Państwowym Zakładzie Higieny nastąpiło uroczyste otwarcie wystawy „Walczmy z gruźlicą”, urządzonej staraniem komitetu organizacyjnego 5-go ogólnopolskiego Zjazdu Przeciwgruźliczego dla zobrazowania walki z gruźlicą w Polsce i przedstawienia dorobku ostatnich lat w tej dziedzinie. Na zdjęciu — uczestnicy zebrania. W pierwszym rządzie m. in. min. dr. Hubicki, podsekretarz stanu dr. Pierwsiński, pułk. dr. Rudzki (pierwszy na lewo).

Nowy szef rządu francuskiego.

Nowy szef rządu francuskiego Chautemps po wyjściu z pałacu Elizejskiego u dziela wyjaśnienia prasie paryskiej.

Zjazd federacji P. Z. O. O. i obchód 14-lecia FIDAC'u

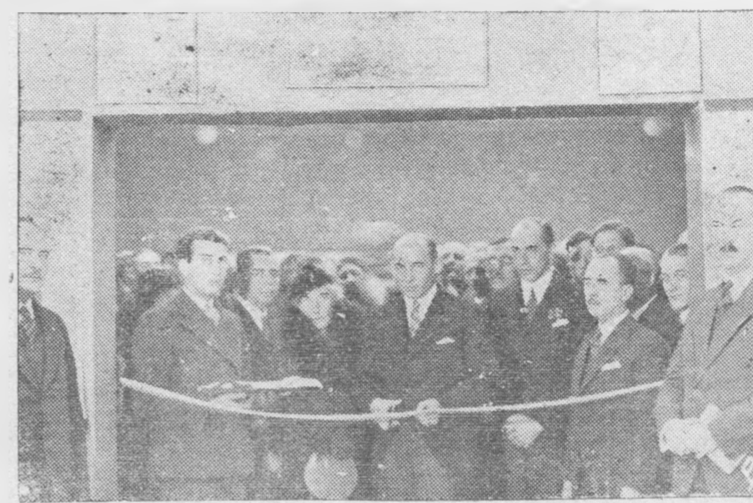

W ub. niedzielę odbył się w stolicy w obecności P. Prezydenta Rzeczypospolitej i rządu 6-y walny zjazd delegatów federacji Polskich Związków Obronców Ojczyzny, połączony z obchodem 14-lecia FIDAC'u. Na zdjęciu prezydium zjazdu. Od lewej: dr. Dziadosz, dr. Danysz Pleszarowa, weteran Stankiewicz, p. Marszałkowska Pilsudska, gen. Roman Górecki, prezes FIDAC'u min. Cadere, rtm. Ryszkiewicz wojew. Kościłkowski i pos. Karkoszka.

(Z prawej).

Podpisanie jugosłowiańsko-tureckiego paktu o nieagresji

W tych dniach podpisany został w Białogrodzie jugosłowiańsko-turecki pakt o nieagresji. Zdjęcie przedstawia min. spraw zagr. Jugosławii Jewticia i min. spraw zagr. Turcji Rusdi Beja podczas podpisywania paktu.

W ub. niedzielę odbyło się w Instytucie Propagandy Sztuki w Warszawie otwarcie wystawy prac Koła Plastyków-Legjonistów. Na zdjęciu moment otwarcia wystawy przez p. premiera Jędrzejewicza.

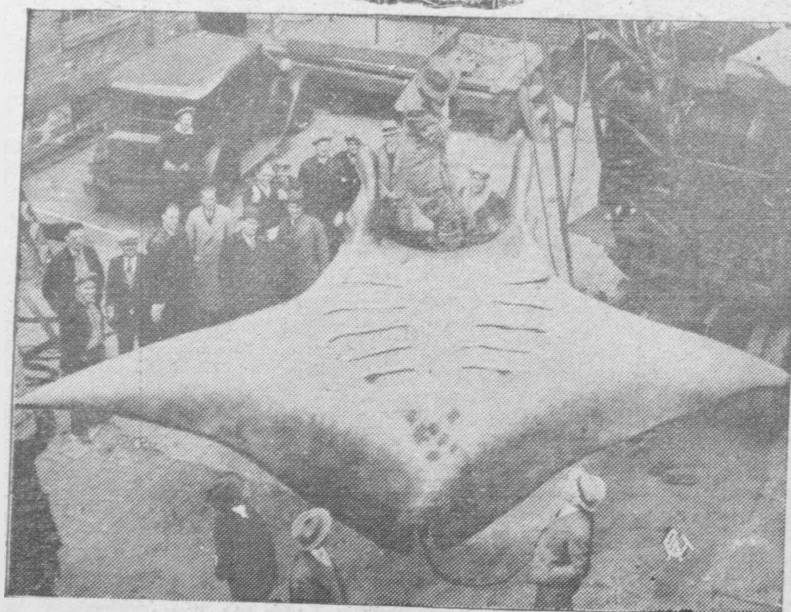
(Z lewej)

Przed odjazdem do Moskwy

Prezydent Roosevelt żegna uściskiem dłoni nowomianowanego ambasadora St. Zedn. w Moskwie Williama C. Burlitta, odjeżdżającego do ZSRR, celem objęcia placówki.

Ryba-potwór

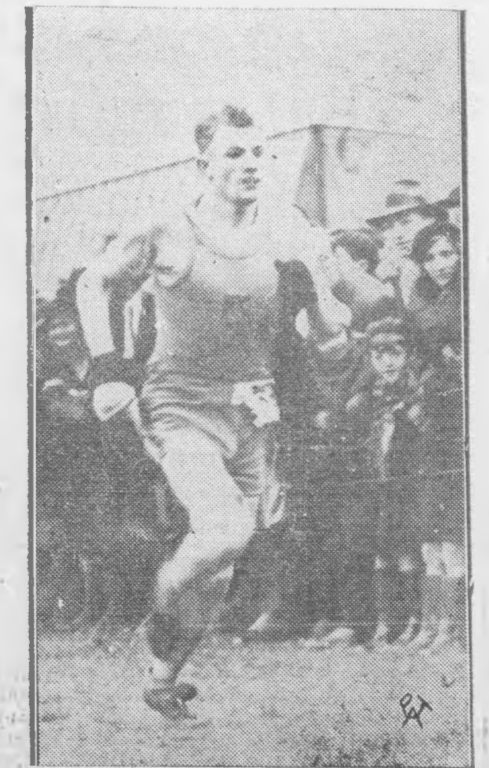
Na Atlantyku rybacy amerykańscy złowili potwornych rozmiarów rybę wagi około 2 1/2 tys. kg. Ryba „uległa” ugodzona 22 kulami wybuchającymi. Na zdjęciu wyładowywanie potwora morskiego.

W rocznicę Powstania Listopadowego

Po złożeniu wieńca na grobie Nieznanego Żołnierza pluton honorowy Szkoły Podchorążych z Ostrowi Mazowieckiej w historycznych mundurach udaje się do Belwederu, w celu zaciągnięcia warty.

Bieg z udziałem 13.000 zawodników

W Brukseli odbył się w tych dniach narodowy bieg naprzelaj, w którym wzięła udział rekordowa liczba 13.000 zawodników. Na zdjęciu zwycięzca Schroeven u mety.

HUMOR

Wśród literatów.

— Czy masz stosunki z tym wydawcą Naciągalskim?
— Oczywiście, obydwaj mamy przecież telefon.

Cel.

— Wiesz do czego tacy mali chłopcy dochodzą, którzy składają swoje oszczędności do skarbanki? — mówi matka. — Do kina...

Właściwy zwrot.

— Przyjmij mój drogi Marjanie szczerze wyrazy współczucia z powodu śmierci twej kochanej ciotki, jak słyszę, zapisała ci znaczny majątek — serdecznie ci tego gratuluje.

Acha!

Panno Mieciu, pani jest istotnie pierwszą, jaką kocham!
— Ktoby wierzył, mój panie!
— Miecia! — doprawdy, żadna tak się nie nazywała!

Zachęcające.

— Mój brat jest zupełnie moim przeciwnikiem, czy pani go zna?
— Nie, ale w takim razie bardzo pragnę go poznać.

Rada Rotszylda.

Pewien mały bankier żalił się przed baronem Rotszyldem, że ktoś winien mu jest 10 000 franków i nagle wyjechał nie pozostawiając mu na to żadnego dowodu.

Na to odparł Rotszyld:
— Napisz pan do niego aby ci natychmiast zwrócił te 50 000 które Ci jest dłużny.
— Ależ on mi winien tylko 10 000.
— Oczywiście i on to panu też napisze, zatem będziesz miał w ten sposób pożądaną dowód w rękę.

Zona.

Mąż (po powrocie z polowania w Indjach):
— Była taka sytuacja, że jeden z nas musiał zginąć... albo tygrys albo ja.

Zona: — Jak to dobrze, że jednak go zabiliś. Wszystkie przyjaciółki zazdroszczą mi tego pięknego futra.

Podjeżrane...

Lekarz: — Tak... stanowczo zabraniam panu pić, palić i grać w karty.
Pacjent: — Widzę panie doktorze, że moja żona tu była przedemną.

Styl handlowy.

— Potwierdzając odbiór listu WP. z dnia 12 bm, pozwalamy sobie obciążyć go 700 kilogramami drutu miedzianego, 2000 kg ołowiu i 3000 kg sztab żelaznych"...

Nagroda.

Pewien uczony mówi do swej kucharki:
— Marysiu! Dziś upływa 25 lat, odkąd służyysz u mnie. Za twoją wierność chcę cię wynagrodzić. Najnowsze mikroby, które mi się udało właśnie wynaleźć, nazwę twoim imieniem.

Gospośnia.

— Maniu, jeśli jaja mają być zupełnie świeże — objaśnia właścicielka folwarku swoją siostrzenicę — trzeba je trzymać w miejscu zupełnie chłodnym i suchym.
— A jak to kury robią?

W szkółce.

Inspektor wizytuje szkołę powszechną. Zaczyna od pierwszego oddziału i zwraca się do czteroletniej dziewczynki z pytaniem:
— Powiedz mi, dziecinko, ile jest jeden plus jeden?

Maleństwo zakłopotane mleczy. Nauczycielka, chcąc uratować sytuację, pokazuje za plecami inspektora dwa palce.
Wówczas dziewczynka woła uradowana.
— Panie inspektozie, a pani nauczycielka, to pjosł wyjść...

Już.

— Cóż Jasiu czy twój mały braciszek umie już chodzić?
— Nie jeszcze, ale nóżki już ma prosię pana.

W mailignie

Pacjent woła w gorączce: — „Precz, ty wstrętna zmorel!”
Sąsiad zwraca się do żony chorego i szepce:

— Już atak widocznie minął, bo on panią poznaje.

Król i bankier

Angielski bankier Starrman był oskarżony o udział w spisku, mającym na celu porwanie króla Jerzego.

Dowiedziawszy się o tem, król rozeźmiął się i powiedział:

— Zdarza się nieraz, że król potrzebuje bankiera, ale nie mam pojęcia na co może się przydać król bankierowi!

MODY MĘSKIE
„Elegant”
MUNDURY
Jarocin, ul. Poderewskiego.

Ratujcie zdrowie
Najbardziej światowe powagi lekarskie stwierdziły, że 75 procent chorób powstaje z powodu **obstrukcji.**
Chory żołądek jest główną przyczyną powstania najrozmaitszych chorób, zanieczyszcza krew i tworzy złą przemianę materii.
Słynne od 45 lat w całym świecie Ziolo z gór Harcu Dr. Lauera jak to stwierdził prof. Berlin, Uniwersytetu Dr. Martin, Dr. Hochstaetter i wielu innych wybitnych lekarzy, są idealnym środkiem dla uzdrowienia żołądka, usuwają obstrukcję (zatwardzenie), są dobrym środkiem przeczyszczającym, ułatwiają funkcję organów trawienia, wzmocniają organizm i pobudzają apetyt.
Ziolo z gór Harcu Dr. Lauera usuwają cierpienia wątroby, nerek, kamieni żółciowych, cierpienia hemoroidalne, reumatyzm i artretyzm, bóle głowy, wyrzuty i liszaje.
Ziolo z gór Harcu Dr. Lauera zostały nagrodzone na wystawach lekarskich najwyższymi odznaczeniami i złotymi medalami w Badenii, Berlinie, Wiedniu, Paryżu, Londynie i wielu innych miastach. — Tysiące podziękowań otrzymał Dr. Lauer od osób wyleczonych.
Cena 1/2 pudełka zł 1.50, podw. pudełko zł 2.50. Sprzedaż w aptekach i składach apt.

SAMOZATRUCIE
NA TLE WĄTROBY.

SAMOZATRUCIE bywa przyczyną wielu dolegliwości (ból artretyczny, łapanie w kościach, bóle i zawroty głowy, wzdęcia, odbijania, bóle w wątrobie, niesmak w ustach, brak apetytu, swędzenie skóry, skłonność do obstrukcji, plamy, zmarszczki i wyrzuty na skórze, skłonność do tyfoidu, podenerwowanie i bezsenność, nerwowe bicie serca, mdłości, język obłożony). TRUCIZNY wewnętrzne, wytwarzające się we własnym organizmie, zanieczyszczają krew, niszczą organizm i przyspieszają starość. Chorobę z samozatrucia i złej przemiany materii **LECZA NIE LEKARSTWA A KREW CZYSTA.** Wątroba i nerki są organami oczyszczającymi krew i sokli ustroju. Najracjonalniejszą i zgodną z naturą kuracją jest unormowanie czynności wątroby i nerek. 20-letnie doświadczenie i najwyższe odznaczenia wykazały te zioła lecznicze

„CHOLEKINAZA” H. Niemojewskiego
jako środek - moczopędny są jedynym naturalnym czynnikiem odciekającym sokli ustroju od trucizn własnych i zapewniającym szybki powrót do zdrowia. Bezpłatne broszury Dr. med. T. NIEMOJEWSKIEGO otrzymać można w labor. fiz.-chem. „CHOLEKINAZA” H. NIEMOJEWSKIEGO, Warszawa, N.-Świat 5-(D) na prowincję wysyłka pocztą.

Smaczne wina
w najszlachetniejszych i dobrych gatunkach, pielęgnowane w myśl najstarszej i najklasycznej tradycji poleca

Aranyi
Hurtowne Składy Szlachetnych win
KRAKÓW, MOSTOWA 10.
- CENY NISKIE -
Kto raz skosztuje nasze wina, innych już żądać nie będzie nigdy.
Wina pochodzą z słynnych winnic Tolcsva-Mad-Tokay.